

De vrijmaking van de gas- & elektriciteitsmarkt in het Brussels Gewest

Steek uw licht op bij **Brugel**

brugel ● ●

DE BRUSSELSE REGULATOR VOOR ENERGIE

INHOUD

1. Algemene informatie	blz. 03
2. Een leverancier kiezen	blz. 09
3. Het leveringscontract	blz. 17
4. De factuur	blz. 21

1 Algemene informatie

De Brusselse gas- en elektriciteitsmarkt is sinds 2007 vrijgemaakt onder impuls van de beslissingen die op het niveau van de Europese Unie werden genomen.

De vrijmaking van de Europese elektriciteits- en gasmarkten beoogt de volgende doelstellingen:

- de consument de juiste prijs waarborgen;
- een Europese energiemarkt tot stand brengen;
- het milieu beschermen;
- de bevoorrading van alle gezinnen verzekeren.

Heeft de vrijmaking betrekking op de volledige markt?

Neen.

De vrijmaking van de gas- en de elektriciteitsmarkt heeft alleen betrekking op de aspecten “productie” en “verkoop” (levering). Op het beheer van de transport- en distributienetten rust nog altijd een monopolie. Het enige aspect van deze vrijmaking dat echt zichtbaar is voor de consument, is dat hij niet meer rechtstreeks wordt aangesloten bij de standaardleverancier van zijn Gewest, maar vrij zijn gas- en elektriciteitsleverancier kan kiezen.

In Brussel ...

De residentiële verbruikers in Brussel kunnen worden opgesplitst in twee categorieën:

- zij die een leverancier gekozen hebben;
- zij die nog geen gas- en/of elektriciteitsleverancier gekozen hebben en dus bevoorraad worden door de standaardleverancier*.

Sinds 2007 is een toenemend aantal zogeheten “commerciële” leveranciers actief in Brussel. Zij verkopen gas en/of elektriciteit aan uiteenlopende prijzen en voorwaarden. Sommige zijn gespecialiseerd in de verkoop van groene stroom, andere bieden soepele opzeggingsvoorwaarden aan of hanteren gunstigere tarieven voor kleine afnemers, enz. Met de tariefvergelijker op de internetsite van BRUGEL (www.brugel.be) kunnen de consumenten de diverse aanbiedingen vergelijken en de formule kiezen die het best is afgestemd op hun persoonlijke situatie.

BRUGEL raadt de consument aan regelmatig te onderzoeken of er op de markt geen aanbiedingen zijn die beter zijn afgestemd op zijn verbruiksprofiel, **ongeacht hij door een commerciële of de standaardleverancier wordt bevoorraad.**

Van leverancier veranderen, is één van de middelen waarover de Brusselse consument beschikt (naast rationeel energiegebruik, aankoop van energiezuinige huishoudelektronica of verwarmingssystemen, ...) om zijn energiefactuur te verlagen.

* *Electrabel Customer Solutions (ECS)*

De marktspelers

1. De **eindverbruiker** (ongeacht het om een residentiële of professionele afnemer gaat) staat centraal, zeker als hij de keuzemogelijkheid gebruikt en zo de concurrentietussendeleverancierslaatspelen.
 2. De **sociale spelers** dragen door hun werk en hun ideeën bij tot een rechtvaardige bescherming van de consument op de vrijgemaakte gas- en elektriciteitsmarkt.
 3. De **politieke overheid** houdt toezicht op de markt ten behoeve van de eindverbruiker.
 4. De **commerciële leveranciers** verkopen gas en elektriciteit aan de eindverbruikers. Een lijst van leveranciers in het Brussels Gewest is beschikbaar op www.brugel.be of kan telefonisch worden aangevraagd op het nummer 0800 97 198.
- De **standaardleverancier** is de leverancier die door het Brussels Gewest werd uitgekozen om de klanten te bevoorraden

die geen gebruik hebben gemaakt van hun keuzerecht. Voor Brussel is dat Electrabel Customer Solutions (ECS).

- De **sociale leverancier** is Sibelga, dat door de gewestelijke overheid opdracht kreeg afnemers met betalingsmoeilijkheden van energie te voorzien.
- De meeste leveranciers die in het Brussels Gewest actief zijn, bieden **“groene stroom”** aan.

Zij waarborgen de klanten die voor deze formules opteren, dat zij een hoeveelheid groene stroom zullen kopen en/of produceren om in hun behoeften te voorzien.

BRUGEL moet ieder jaar controleren of de leveranciers inderdaad een hoeveelheid groene stroom hebben geproduceerd of gekocht die overeenstemt met de hoeveelheid die zij verklaren verkocht te hebben op de Brusselse markt.

5. De **distributienetbeheerder** (DNB) heeft als opdracht de distributienetten voor gas en elektriciteit te ontwikkelen. In het Brussels Gewest heeft de gewestregering voor 20 jaar Sibelga aangewezen als DNB.

6. **Metrix**, een dochteronderneming van Sibelga, is verantwoordelijk voor het opnemen van de gas- en elektriciteitsmeterstanden.

7. De **transportnetbeheerders** (NTB) Elia en Fluxys dragen respectievelijk zorg voor het elektrisch hoogspanningsnet en de hogedruk-gastransportinfrastructuur.

8. De **producenten**. Het gas wordt ingevoerd in België. Voor elektriciteit zijn er enkele productiesites in het Brussels Gewest, zoals de verbrandingsoven van Neder-over-Heembeek, en producenten van groene stroom.

De producenten van groene stroom

kunnen industriële ondernemingen (zoals de door Sibelga ontwikkelde warmtekrachtkoppelingen) of gewone particulieren zijn (meer in het bijzonder via de installatie van fotovoltaïsche panelen). Het Brussels Gewest moedigt de productie van dergelijke energie aan via BRUGEL, dat onder meer verantwoordelijk is voor de certificering van de installaties en de toekenning van groene-stroomcertificaten, een vorm van financiële steun voor de eigenaars van de installaties.

9. De **regulatoren**, die erop toezien dat alle marktpelers zich aan de regels van de vrijgemaakte markt houden. De controleopdracht van **BRUGEL** is beperkt tot de aspecten van het energiebeleid waarvoor het Brussels Gewest bevoegd is; meer in het bijzonder de bescherming van kwetsbare consumenten en de ondersteuning van hernieuwbare energie. De andere

gewestelijke regulatoren zijn de VREG (voor het Vlaams Gewest) en de CWaPE (voor het Waals Gewest). Er is ook een federale regulator, de CREG, die toezicht houdt op energieaspecten die niet geregionaliseerd zijn, zoals de kernenergie.

2 Een leverancier kiezen

Wat kiezen ?

Gas en elektriciteit zijn verschillende energievormen, en bijgevolg wordt hun verbruik door twee verschillende meters geregistreerd. Het is perfect mogelijk en soms zelfs voordelig verschillende leveranciers te kiezen voor gas en elektriciteit.

- de opzeggingstermijn van het huidige contract;
- de andere kosten, zoals de verzending per aangetekende brief;
- de algemene voorwaarden van het huidige contract.

Waarom kiezen?

Wie zelf één of de twee leveranciers kiest, wordt een actieve consument. En door een actieve consument te worden, kan men besparingen doen:

- hetzij door bij dezelfde leverancier te blijven (zelfs als het om de standaardleverancier gaat), maar het beste contract voor zijn verbruikprofiel te onderhandelen;
- hetzij door van leverancier te veranderen. Opgelet in dat geval voor de volgende punten:

Bij het gebruik van zijn keuzerecht kan de consument zich nog door andere elementen laten leiden, zoals een voorkeur voor een **“groene” leverancier of voor een maatschappij die bekendstaat om haar klantenservice.**

Welke procedure volgen ?

De procedure om een leverancier te kiezen of van leverancier te veranderen, is eenvoudig en gratis voor de consument, op voorwaarde dat hij zich aan de hierna aangegeven termijnen houdt.

■ *Zijn persoonlijke situatie analyseren*

De eerste vragen die de consument zich moet stellen, zijn: hoeveel energie verbruik ik en is het mogelijk minder te verbruiken?

De website www.leefmilieubrussel.be geeft een groot aantal tips voor een rationeel energiegebruik.

■ *Nagaan over welk type van elektriciteitsmeter men beschikt*

Er zijn verschillende tarieven (te betalen prijs per verbruikt kilowattuur (kWh)). Het type elektriciteitsmeter in de woning beïnvloedt het tarief dat de gebruiker zal worden aangerekend.

Als een gebruiker een enkeltariefmeter heeft, wordt de elektriciteit de hele week 24 uur op 24 op uniforme wijze gemeten en wordt het zogeheten "gewone" tarief toegepast, ongeacht men de stroom overdag dan wel 's nacht verbruikt.

Voorbeelden van meters

Enkeltarief-elektriciteitsmeter

Dubbeltarief-elektriciteitsmeter

Gasmeter

Bron: www.metrix.eu

Tarief bihoraire (Sibelga)

TARIEF TIJDENS WEEKDAGEN		
○ DAGTARIEF	(NACHTTARIEF	GEMEENTEN
van 7 tot 22u	van 22h tot 7u	Anderlecht
		Oudergem
		Sint-Agatha-Berchem
		Vorst
		Ukkel
		Etterbeek
		Koekelberg
		Sint-Jans-Molenbeek
		Watermaal-Bosvoorde
		Sint-Pieters-Woluwe
Sint-Lambrechts-Woluwe		
van 8 tot 23u	van 23 tot 8u	Brussel
		Evere
		Ganshoren
		Elsene
		Jette
		Sint-Gillis
		Sint-Joost-Ten-Node
		Schaarbeek
WEEKENDTARIEF		
alleen het nachttarief wordt toegepast		
TARIEF TIJDENS FEESTDAGEN		
<ul style="list-style-type: none"> Als de feestdag een weekdag is, gebeurt de tarifiering zoals tijdens een gewone week. Als de feestdag een zaterdag of zondag is, wordt het nachttarief toegepast. 		

De **dubbeltariefmeter** registreert het stroomverbruik overdag en het stroomverbruik 's nachts. Een dergelijke meter geeft dus twee meterstanden weer. Het nachttarief voor de elektriciteit die 's nachts wordt verbruikt, is lager dan het dagtarief. Tijdens het weekend is altijd het nachttarief van toepassing, ongeacht het metertype.

De gebruiker kan zich dus afvragen of het niet zinvol is zijn enkeltariefmeter te vervangen door een dubbeltariefmeter. Noteer evenwel dat de installatie van een dergelijke meter duurder is, dat de consument een hogere jaarlijkse vergoeding moet betalen en dat bovendien een jaarlijkse toeslag wordt aangerekend voor het dubbel tarief.

Algemeen wordt aangenomen dat een verbruik van 1.500 kWh 's nachts of op zaterdag of zondag (tijdens het weekend is het nachttarief van toepassing) nodig is om dit tarief rendabel te maken. Opgelet: de tijden voor de toepassing van het nachttarief verschillen naargelang

de gemeente (zie www.metrix.eu). Op deze twee klassieke meters kan nog een exclusieve nachttariefmeter worden aangesloten. Die wordt aangesloten op een specifieke elektrische installatie die bijvoorbeeld alle grote elektronische huishoudapparaten van een woning van stroom voorziet. Deze toestellen kunnen dus enkel 9 uur tijdens de nacht worden ingeschakeld. Het exclusief nachttarief is nog voordeliger dan het nachttarief bij gebruik van een dubbeltariefmeter, maar men dient rekening te houden met de installatiekosten en met het verbruiksprofiel van de gebruiker.

Tip: gezinnen die over een elektrische verwarming met accumulatie beschikken, doen er goed aan te opteren voor een aanvullende exclusieve nachtteller.

Bij de onderhandelingen over zijn contract met de leverancier moet de gebruiker rekening houden met zijn metertype, en dit ook meedelen aan de leverancier, om het voordeligste tarief te bedingen..

■ De beschikbare aanbiedingen vergelijken

Om voor het ondertekenen van een leveringscontract de aanbiedingen te vergelijken, staan diverse instrumenten ter beschikking van de consument.

- Op de site van **BRUGEL**, www.brugel.be, kunnen de prijzen van de diverse aanbiedingen op de Brusselse markt vergeleken worden. Nog andere sites bieden deze mogelijkheid. Opgelet evenwel voor sites die

gesponsord worden door de leveranciers zelf.

- **InforGazElec**, een dienst die door het Gewest ter beschikking wordt gesteld, maakt gepersonaliseerde vergelijkingen en begeleidt de gebruikers tijdens de administratieve procedure die moet worden gevolgd om van leverancier te veranderen. De dienst is volledig gratis en is op afspraak beschikbaar: (www.inforgazelec.be, 02/209 21 90).

Afgezien van de prijzen kunnen andere criteria een rol spelen bij de keuze van de consument: de kwaliteit van de klantenservice bij de leverancier, het aandeel van de hernieuwbare bronnen in zijn energieaanbod, het aanbieden van een speciaal tarief voor kleine verbruikers, kortingen voor nieuwe klanten enz.

3 Het leveringscontract

Wanneer ondertekenen ?

Na de beschikbare mogelijkheden te hebben onderzocht, vraagt de consument een contractvoorstel aan de leverancier.

De consument moet dit **contractvoorstel** zorgvuldig lezen voor hij het ondertekent, en bijzondere aandacht besteden aan de hierna beschreven punten. De federale wetgeving voorziet in bedenkingstermijnen die de consument de mogelijkheid bieden om uiteindelijk van zijn contract af te zien, zelfs wanneer hij het ondertekend heeft*.

Duur van het contract

De ondertekende contracten hebben in het Brussels Gewest **een minimumduur van 3 jaar**. De algemene voorwaarden van alle leveranciers bepalen dat het contract na deze drie jaar stilzwijgend wordt verlengd voor periodes van twaalf maanden.

Indien het contract niet stilzwijgend wordt verlengd, moet de commerciële leverancier

de consument waarschuwen binnen een termijn die vermeld wordt in zijn algemene voorwaarden..

Het contract verbreken

De consument kan het contract op ieder ogenblik verbreken. Om opzeggingsvergoedingen te vermijden, moet hij zich houden aan de **opzeggingsprocedures en -termijnen die opgenomen** zijn in de algemene voorwaarden van zijn leveringscontract (zij staan ook vermeld op de facturen die de consument ontvangt). In het Brussels Gewest bedraagt de opzeggingstermijn **van de contracten meestal 2 maanden**.

Als de consument afnemer is bij de standaardleverancier, bedraagt de opzeggingsperiode 30 dagen einde maand. Dit betekent dat 30 dagen moet worden gerekend vanaf de 1^e van de maand volgend op de kennisgeving.

* cf. akkoord «De consument op de vrijgemaakte energiemarkt», zie www.brugel.be.

Andere belangrijke elementen

De consument moet opletten **voor de kosten van de aanmaningen en ingebrekestellingen** in geval van laattijdige betaling. Die kunnen van leverancier tot leverancier verschillen, en zijn soms zeer hoog. De federale wetgeving op de handelspraktijken voorziet evenwel in de wederkerigheid van deze kosten. Dit betekent dat de leverancier in zijn contract clausules moet opnemen die de consument toelaten kosten terug te vorderen indien zijn contract niet tijdig wordt uitgevoerd.

4 De factuur

Iedere leverancier benadrukt één of andere financiële post, afhankelijk van het belang dat hij eraan wil toekennen in de informatie die hij zijn klant verschaft. De klant moet dus leren een factuur te «ontcijferen» en na te gaan wat en aan wie hij betaalt.

Wat omvatten de energieprijzen ?

De elektriciteits- en gasprijzen omvatten diverse posten die tot doel hebben de diverse spelers op de markt te vergoeden. Een gas- en/of elektriciteitsfactuur bestaat altijd uit de hierna beschreven financiële posten, hoewel die niet altijd als dusdanig zichtbaar zijn op de factuur.

■ De post "levering"

Deze post bestaat uit twee elementen:

- **de vaste vergoeding die de leverancier** zijn klant jaarlijks aanrekent en die hij vrij bepaalt;

- **de prijs van de energie** die de leverancier zijn klant aanrekent voor diens energieverbruik. Ook hier wordt de prijs vrij bepaald door de leverancier.

Opgelet: de prijs van het gas en de elektriciteit die de leverancier zijn klant aanrekent, kan **vast of variabel** zijn. Als het om een vaste prijs gaat, blijft die identiek over de volledige duur van het contract.

In het geval van een **variabele** tariefformule kan de leverancier de prijs naar boven of naar beneden herzien tijdens de duur van het contract; dit kan in functie van de markt gebeuren, maar ook om andere redenen. De consument die voor een formule met variabele prijs opteert, moet dus rekening houden met de omstandigheid dat de energieprijzen de voorbije jaren veeleer een stijgende tendens hebben vertoond. Formules met variabel tarief houden meer risico's in.

Noteer dat, voor gas, zeer weinig leveranciers formules met vaste prijzen aanbieden. Voor elektriciteit ligt dat anders. De prijs die de gebruiker voor het gas betaalt, zal dus dikwijls metertijd geïndexeerd worden. De leverancier kan nog andere diensten aanrekenen. Voor hij het contract ondertekent, dient de consument dus aandachtig te lezen voor welke diensten hij zal moeten betalen.

De post "levering" vertegenwoordigt 2/3 van de energiefactuur. Het resterende derde komt voor rekening van transport en distributie (+/- 27%) en belastingen (3%).

■ **Distributie- en transporttarieven**

De transport- en de distributienetbeheerder heffen een commissie voor elk kWh dat over hun net verdeeld wordt.

■ **Belastingen**

De overheid heft belastingen of toeslagen om de solidariteitsmechanismen en initiatieven voor een beter energieverbruik te financieren.

Welke facturen ontvangt de consument ?

■ Voorschot- of tussentijdse facturen

Voorschotfacturen kunnen maandelijks, tweemaandelijks of driemaandelijks zijn, afhankelijk van de leverancier.

Hun bedrag wordt door de leverancier berekend op basis van de vorige verbruiksoptnemingen. Als de consument een nieuwe klant is, wordt het verbruik berekend op basis van het gemiddelde verbruik in de categorie waartoe hij behoort (kleine verbruiker, middelgrote verbruiker enz.).

Aangezien de bedragen **van de voorschotfacturen altijd gebaseerd zijn op een raming**, zijn bepaalde leveranciers bereid hun bedrag aan te passen in overleg met hun klanten. Dit kan bijvoorbeeld aangegeven zijn voor een woning die slechts tijdelijk

bewoond wordt of na aankoop van energiezuinige verwarmingstoestellen of -installaties.

■ Eén (of meer) afrekeningsfacturen

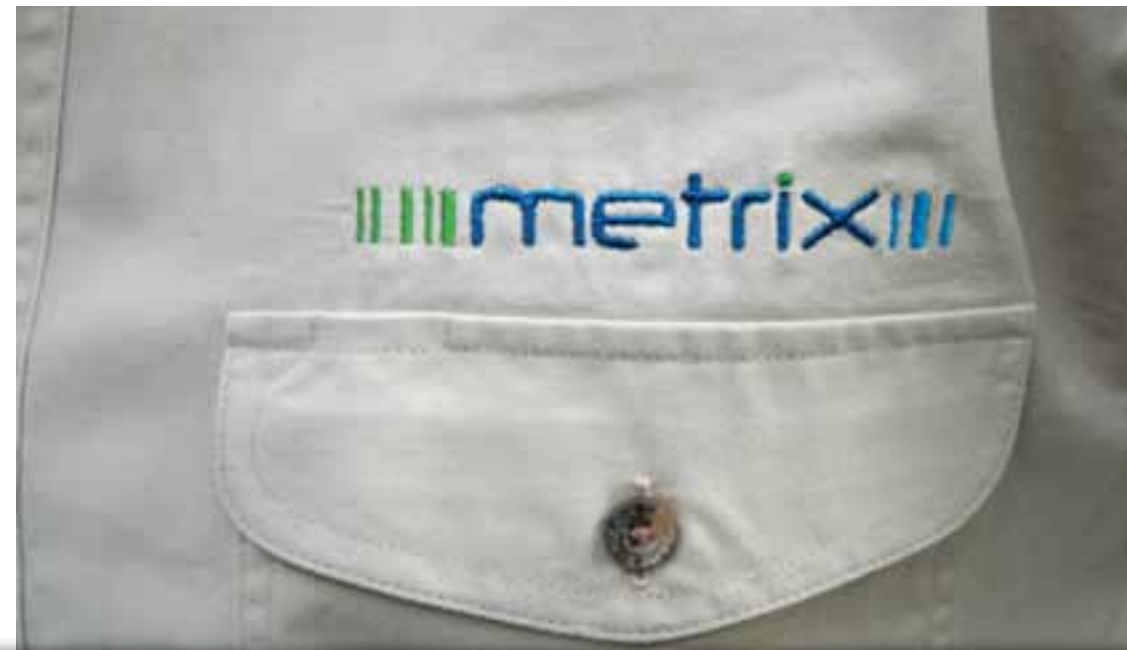
Elke klant moet minimaal één afrekeningsfactuur per jaar ontvangen. De afrekeningsfactuur dient om het verschil te corrigeren tussen de bedragen die op basis van de raming (voorschotfacturen) werden betaald en het bedrag dat op basis van het werkelijk verbruik met worden betaald.

Indien het werkelijk verbruik hoger is dan het geraamde verbruik, zal de klant een toeslag verschuldigd zijn. Is het werkelijk verbruik lager dan het geraamde verbruik, wordt het verschil op de volgende facturen verrekend.

In Brussel neemt Sibelga via zijn dochteronderneming Metrix jaarlijks de meterstanden op. Die opneming wordt verzonden naar de leverancier, die zijn afrekeningsfactuur opmaakt. Op de site www.metrix.eu kan de klant nagaan wanneer zijn meterstand wordt opgenomen.

De klant heeft er alle belang bij de opneming vlot te laten verlopen en de mede-

werkers van Metrix (herkenbaar aan hun badge en hun uniform) toegang te verlenen tot hun meters. Als de medewerkers van Metrix geen toegang hebben gekregen tot de meters, verzenden zij een brief naar de consument met het verzoek hen de gas- en elektriciteitsmeterstanden telefonisch, per e-mail of per briefwisseling te bezorgen (raadpleeg de website www.metrix.eu voor alle details).

Welke elementen dienen verplicht vermeld te worden op de factuur?

Wettelijk moeten de leveranciers hun klant een reeks inlichtingen verschaffen, hetzij op de factuur zelf of op een afzonderlijk document dat met de tussentijdse factuur wordt verzonden*.

Op de voorschot- of tussentijdse factuur:

• De EAN-code

Dit is een code met 18 cijfers (EAN = European Article Numbering) die een reeks gegevens over een leveringspunt bevat. In de meeste gevallen beschikt de gebruiker over een EAN-code voor elektriciteit en een EAN-code voor gas. Deze codes identificeren nooit een afnemer of een gebruiker. Zij blijven definitief gekoppeld aan het leveringspunt op een bepaald adres. In het Brussels

Hoofdstedelijk Gewest beginnen alle EAN-codes met: 5414489 xxxxxxxxxxxx**.

De EAN-codes worden dus op de facturen van de leverancier vermeld, maar kunnen ook opgevraagd worden bij de klantendienst van Sibelga (T: 02/549 41 00).

- De duur van het contract
- De opzeggingstermijn
- De mogelijkheid van stilzwijgende verlenging
- De gegevens van de leverancier en van zijn klantendienst
- De procedure die moet worden gevolgd om de facturen te betwisten
- De vermelding dat de algemene voorwaarden in detail kunnen worden geraadpleegd op de website van de leverancier.
- ...

* De bovenstaande lijsten zijn niet beperkend. Voor meer details raden wij u aan de wetteksten te raadplegen, onder meer op www.brugel.be.

** www.metrix.eu

Op de afrekeningsfactuur:

- De periode die door de factuur wordt gedekt
- De reeds gefactureerde tussentijdse bedragen
- De informatie over de btw
- Het aantal verbruikte energie-eenheden
- Het bedrag van de door de leverancier bepaalde vergoeding
- De door de leverancier toegepaste prijs
- Het detail van de berekening van het te betalen bedrag
- Het tarief van transport en distributie
- De belastingen en toeslagen die door de federale of de gewestelijke overheid kunnen worden geheven
- De evolutie van het verbruik van de gebruiker over de voorgaande drie jaar.
- De aard van de gebruikte energiebronnen voor elektriciteit.
- ...

Wat te doen bij een klacht?

BRUGEL publiceerde een gedetailleerde brochure over hoe en waar de Brusselse consumenten hun rechten kunnen laten gelden. Hij is gratis verkrijgbaar op www.brugel.be of door 0800 97 198 op te bellen.

Als een consument een gas- en/of elektriciteitsfactuur betwist, moet hij zich eerst tot de klantendienst en daarna tot de klachtendienst van zijn leverancier wenden. De gegevens van deze diensten moeten op de energiefacturen worden vermeld. Als geen oplossing wordt gevonden, kan de consument zich wenden tot:

Federale Ombudsdienst voor Energie

Koningsstraat 47

1000 BRUSSEL

02 / 211 10 60

www.mediateurenergie.be

Voor nog meer antwoorden op uw vragen
over gas & elektriciteit in Brussel

www.brugel.be

0800 97 198

brugel ● ●

DE BRUSSELE REGULATOR VOOR ENERGIE

